СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНІЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVIII. Ч. 132. Джерзи Сити, Н. Дж., понеділок, 9. червня 1930. VOL. XXXVIII. No. 132. Jersey City, N. J., Monday, June 9, 1930. THREE CENTS.

НА ЗЕЛЕНІ СВЯТА ПАМЯТАЙМО ЗА ІНВАЛІДІВ.

ГУВЕР У КОНФЛІКТІ З СЕНАТСЬКИМ КОМІТЕТОМ

ВАШИНҐТОН. — Секретар стейту Стимсон повідомив сенатський комітет для справ заграничних, що, згідно з розпорядженням президента, не може предложити комітетови довірочних записок, звязаних з лондонським морським договором. Зате зобовязався він переслати меморандум, у якім дасть деякі виясненя.

Отих записок домагалися сенатори, які є проти ратифікації договору. Стимсон покликується у своїм письмі на самого Вашингтона, котрий рівнож не хотів виявити секретних інформацій, а далі й на инших президентів, які поступали в такий самий спосіб. Стимсон каже, що коли би поступили инакше, то при инших переговорах ніхто не хотів би з ними довірочно говорити.

ВЕЛИКИЙ ДАР РАКЕФЕЛЕРА.

НЮ ЙОРК. — Мейор Вокер повідомив „Борд оф Естімейт", що Джан Д. Ракефелер мол. заофєрував містови дарунок у виді 56 акрів землі у Вашингтон Гайтс, яку призначує на міський парк. Земля та вартує тепер $7,000,000.

Крім того Ракефелер хоче обробити ту землю згідно з її призначенням, що коштуватиме додаткових $2,000,000. Далі Ракефелер рішив побудувати музей, а будова та коштуватиме від двох до чотирох мілионів долярів.

БУДУЮТЬ НАЙВИЩИЙ СУД.

ВАШИНҐТОН. — В столиці приступають до будови дому для Найвищого Суду Злучених Держав. Вже виготовлено пляни. Будова коштуватиме $9,740,000.

ЧИСЛО МОКРИХ РОСТЕ.

НОРИСТАВН (Ню Джерзи). — „Ди Віменс Організейшен фор Нешенел Прогібишен Ріформ" подає, що до організації приступила Миссис Джан Грір Гибен, жінка президента Принстонського університету. Миссис Гибен заявила, що вона ставилася до прогибіції 10 літ прямо по релігійному. Ні вона ні її чоловік не пили за той час ніяких алькоголічних напоїв, ні не подавали їх гостям на приняттях у себе. Та досвід переконав її, що тепер є менше тверезих ніж було до прогибіції. Тому вона заявляється за її знесення.

ДЕ Є НАЙБІЛЬШЕ СТАРИХ.

ТРЕНТОН (Ню Джерзи). — Сусекс Кавнті в Ню Джерзи є того переконання, що там найздоровше жити, бо на кождих 226 мешканців припадає чоловік, що має понад 80 літ. На одним обіді було 115 старушків, яких вік виносив пересічно 83 і пів років.

ПОЧТОВІ ГОЛУБИ НЕ ДАДУТЬСЯ ЗАМІНИТИ.

КЕМП ДИКС (Ню Джерзи). — Лайтнант Тавзенд доказує, що в часах радія, телєграфу й телефону голуби являються під час війни таки найбільш певними посланцями. Бо ворог може легко перервати радіову й телєграфічну комунікацію, може й знищити літаки, але голуби ще найскорше й найпевніше донесуть інформації. Він подає на примір, як підчас світової війни у Франції голуб приніс депешу, хоч йому перестрілено одно око.

НАСЛІДКИ ПИТТЯ ДЕРЕВЛЯНОГО АЛЬКОГОЛЮ.

НЮ ЙОРК. — Медичний інспектор, д-р Чараз Норис, подає, що на протязі двох днів померло в двох нюйорських шпиталях 9 осіб на затроєння деревляним алькоголем. Норис зазначує, що це є доказом, що Ню Йорк є залятий трійливим алькоголем.

РІД СУМНІВАЄТЬСЯ ЩОДО ТАРИФИ.

ВАШИНҐТОН. — Сенатор Давид А. Рід з Пенсилвенії, член Фінансового Комітету, котрий студіював нову тарифу малощо не цілий рік, подає, що доперва тепер він не знає, що робити: чи голосувати за новий проєкт, чи проти нього. Рід твердить, що на ділі не знає, чи тарифа принесе користь чи шкоду краєви. Це його нерушіче становище може скріпити ряди невприхильників тарифи.

ГОТУЮТЬ ВЕЛИКУ ПАРАДУ ДЛЯ БИРДА.

НЮ ЙОРК. — Хоч приїзду Бирда до Ню Йорку надіються доперва 19 червня, то вже тепер розпочато приготовання до величавої паради, в якій возьме участь і військо.

ЕКСПЛЮЗІЯ ВЕЛИКОЇ ДЕСТИЛЯРНІ.

НЮ ЙОРК. — При 510 Вест 27 ул. згорів 6-поверховий дім наслідком експлюзії великої дестилярні, яка находилася в тім домі. Підчас експлюзії згинуло трох людей.

МОРО ПРО НІМЕЦЬКУ ВИНУ.

ПЕТЕРСОН (Ню Джерзи). — Амбасадор Моро виголосив тут кандидатську бесіду, в якій підніс, що не тільки Німці спричинили світову війну. Разом з тим він жалував, що на морській конференції в Лондоні не було заступників Німеччини, але висказав певність, що на найближчій конференції, яка відбудеться в 1935 р., Німеччина вже буде заступлена. Як причину світової війни подає Моро морське суперництво, на яке хорувала не тільки Німеччина, але й инші держави.

КИТАЙСЬКІ НАЦІОНАЛІСТИ ВІДСТУПАЮТЬ.

Армія нанкінського націоналістичного правительства в кількох районах відступає під ударами армії північних генералів. Треба сподіватися, що північні війська скоро займуть багато важних місць на території нанкінського уряду.

АНГЛИЙСЬКІ ВОЄННІ АКТИ.

На днях у Лондоні видано шестий том англійських воєнних актів від 1907—1912 р. В цьому томі поміщені документи про збройня, про підготовку світової війни і переговори та тайну дипльоматію. З цих актів видно, що Англія вже від 1907 року передбачувала світову війну і дуже дбайливо приготовлялась до неї, рівночасно примушуючи ворожі держави розздроювати. Англійська соціялістична преса гостро критикує цей том документів як макіявелізм, а праві англійські кола дуже хвалять хитрість англійської дипльоматії, яка вже перед війною вела роботу згідно з принципом, що „наступ є найліпшим способом оборони".

ЧОМУ В НАС НЕ ПАЛЕСТИНА?

Черновецький „Час" пише: Преосвященний митрополит Нектарій оповідаючи про свої враження з Палестини, підніс ввічливість, з якою принято румунських гостей. На Воскресення дозволено навіть відправу й відспівання „Христос воскрес" у румунській мові. Так поступили Греки. Чи знає Преосвященний, що в тому самому часі ні в катедральній церкві, ні в Миколаєвій не почули українські вірні воскресної пісні „Христос воскрес". Думаємо, що не оскверниловби ні катедри ні Миколаєвої церкви, коли би відспівалось і в українській мові „Христос воскрес". А так тому, що українські православні вірні не можуть усі їхати аж до Палестини, йдуть вони до грекокатолицької церкви.

ПРОТИАЛЬКОГОЛЬНИЙ ЗІЗД МОЛОДІ ЗАКАРПАТТЯ.

У Берегові відбувся 4. травня протиальокгольний зіздмолоді Закарпаття при участи 120 студентів. До краєвого комітету протиальокгольного т-ва вибрані пос. Ревай, інсп. Гриць і Седляк.

ЗАТОПЛЕНІ ЯПЦЯ.

Англійський корабель „Равен", який перевозив 100 тон яєць, зударився з грецьким кораблем „Клеопатра" і затонув на морі. Обслугу корабля вдалося урятувати, а всі яйця пішли на дно рибам на поживу.

ЖІНКА МАЄ СЛУХАТИ ЧОЛОВІКА.

Богатий Американець Нелсон Морісон оженився в Парижі з артисткою Анною Оберосю. Перед шлюбом наречений поставив артистці умову, щоби вона покинула театр і п-на Анна обіцяла, що у всім буде слухати чоловіка. Але коли проминув медовий місяць, артистка почала скучати, позіхати, а вкінці вовка потягнуло в ліс, — Анна вступила до театру й виступила на сцені. Чоловік подав скаргу до суду, а тому, що французьке судівництво досі стоїть на становищі, що жінка має слухати чоловіка. Анну засуджено на 50,000 франків кари за недодержання умови й цілосух.

МОСКОВСЬКІ ГРОШІ НА КУБІ.

Уряд міста Гавани не дав дозволу на відновлення діяльности двом робітничим організаціям на тій підставі, що вони побирали гроші з Третього Інтернаціоналу з Москви.

СПІШНО З ЖЕНЯЧКОЮ.

В Еннеполис, Мериленд, роздано дипльоми 401 адептам Академії Маринарки. Одна десята дипльомованих повела таки того самого дня свої наречені під вінець.

САМОХОДОВА КАТАСТРОФА ФІЛЬМОВОГО ПАТА.

З Копенгаги повідомляють, що там упав жертвою самохідового випадку відомий у цілому світі фільмовий актор Пат (дійсне його ім'я Шенштрем), партнер Патахова. Пат їхав самоходом у товаристві своєї доньки і його самохід зударився з возом пожежної сторожі, наслідком чого він і донька вилетіли на брук. Пат має тяжко поранене лице й очі, а його донька поранена відломками скла.

МІЖНАРОДНІ ФАЛЬШІВНИКИ ДОЛЯРІВ.

У Берліні почався процес проти банди фальшівників долярів, що пускали в обіг долярові банкноти в Берліні, Відні та Празі. Проводили нею мадярський купець Кац і румунський Ермас.

КАРИ НА НАШИХ СВЯЩЕНИКІВ.

Коломийське староство хоче осягнути рекорд у нагінці на священників за їх урядування в українській мові. Недавно дістали всі пароxи з коломийського і бувшого печеніжинського повіту відзвання явитися під карою 50 зол. у старістві до рапорту. Стояли всі годинами й чекали кожний на свою чергу переслухання перед канцелярійним урядовцем, котрий з погрозами питав кождого протокольрно, чи обовязується переписати статистичні викази на польську мову. Одержавши заперечуючу відповідь, наложив на кождого стященика по 200 зол. кари. Проти того зазуду внесено відклик до суду. Викази староство звернуло парбхіяльним урядам з наказом переписати їх по польськи. За порадою правників — з огляду на суд — священники виготовили викази в латинській мові, тобто згідно з метрикальними книгами, але й ці викази старостьво звернуло, домагаючись також польською мовою, загрозою карного посланця! Одначе наші священники таки не подалися (з малими виїмками несолідарних „старорусинуф"). Пароха з Турки засудило староство на 100 зол. кари за одно слово, написане на акті по латинськи, замість по польськи „нема". — Так поступають у нас закаптурені ендеки зі старостьва, котрі на устах все мають „санаційні" слова „вспулпраца — вспужице", але лиш у знанім нам розумінні тих фарисейських вислозів. Чи не хлинне це вапіть зі славного конкордату і з загарантованої там автономії церкви? Тут замітимо, що в сусідніх повітах, снятинськім і косівськім, наші парохіяльні уряди пишуть по кищо дальше все по українськи без перешкоди, а зате в Коломиї, де сидить у старостві ендек-референт, по українськи писати „нельзя". Не треба й казати, яке огірчення серед нашого духовенства викликує такий ненормальний стан.

УПАДОК КОМУНІЗМУ НА ЗАКАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Вся чеська й словацька преса стверджує, що цього року на святі 1. травня маніфестації комуністів у містах Закарпатської України були скромніші й менше численні як минулих літ. Це означає, що комунізм у цілій країні переживається. Члени комуністичної партії масово переходять до инших партій.

РУМУНСЬКІ СТУДЕНТИ ВИКИДАЮТЬ СВОЇХ УКРАЇНСЬКИХ ТОВАРИЩІВ.

Румунські студенти в черновецькім університеті не мають вже кого чіпатися, то насілися всякими способами позбутись із студентських захистів українських студентів. В суботу 3 травня ц. р., скликали вони надзвичайні загальні збори в захисті, кладучи на денний порядок одну тільки точку: **справа українських студентів** (яку одначе вони аж по зборах оголосили). Довго дискутували над цим, аж вкінці запала резолюція, виключити з захистів усіх українських студентів найдальше до 6. травня ц. р., а колиб вони не хотіли вийти, то вжити навіть брутальної сили, або й оружжа. Відклики українських студентів до університетських властей не дали жадного висліду. Досі зістали виключеними із захистів слідуючі студенти: Абрамюк, Українець, Насадюк, Радик, Колотило, Павлюк, Дідів, Никорович, Минтянський і Якубович.

„КОНТРРЕВОЛЮЦІЯ" В ОДЕСІ.

„Комуніст" подає, що в Одесі викрито нову українську організацію самостійників, в склад якої входили залізничники і бувші старшини армії У. Н. Р. На чолі організації стояли Остапчук і Шапаренко, а прихильники цеї організації були навіть серед робітників професійних союзів. Досі арештовано 25 членів цеї організації. „Комуніст" виразно зазначує, що метою цеї організації була самостійна Україна.

ПОЛЬСЬКІ САМОУПРАВНІ ШТУЧКИ.

Повітовий староста в Рогатині, як голова тимчасового Повітового Виділу, розіслав до всіх громад повіту вимогу, щоб кожна громада вставила у громадський бюджет досить великий видаток на утримання краєвих шпиталів. На цю вимогу внесло багато громад рекурси до воєвідського виділу і це відразу вплинуло на те, що староста зараз розіслав до всіх громад другий обіжник, у якому поясняє, що видатку на краєві шпиталі згідно з попереднім обіжником не треба трактувати як обовязкового видатку і що його тільки пропускалося громадам вставляти до бюджету в добровільній висоті. Таким чином свідомість громади, які опротестували вимогу старости, звільнилися від того зайвого видатку, але несвідомі громади таки вставили якусь суму до бюджету і непотрібно себе нею обтяжили.

ПОКЛАДИ РАДУ В СРСР.

„Красная Газета" подає, що наукова експедиція відкрила біля Єкатеринбурга нові поклади раду. Цього року там можна добути 50 грамів раду, на другий рік 400 грамів. Як відомо, рад є надзвичайно дорогий і ця скільність раду принесе радянському урядови поважні доходи та обнизить ціни раду на світовім ринку.

„ГРАФ ЦЕПЕЛІН" ЩАСЛИВО ВЕРНУВСЯ ДО НІМЕЧЧИНИ

ЗА 19 ДНІВ ПРОЛЕТІВ 18,000 МИЛЬ. ВИТРИМАВ ВЕЛИКУ БУРЮ НАД ФРАНЦІЄЮ.

ФРІДРІХСГАФЕН (Німеччина). —6 червня „Граф Цепелін" щасливо прилетів до постійного місця свого постою. Великі натовпи народу зробили йому гучну зустріч, співаючи „Дойчлянд ібер аллес". Біля гангари відбулось офіційне привітання командита й будівничого повітроплава, д-ра Екенера, який заявив, що він дуже задоволений з наслідків останнього лету, бо пощастило вияснити багато дуже важних і потрібних даних для лету між Европою, Південною та Північною Америкою.

В долині ріки Рони, над Францією, повітроплав витримав страшну бурю, але все пройшло добре й він прибув до Фрідріхсгафена точно на час, як заповів раніше Екенер.

КАРОЛЬ ВЕРНУВСЯ ДО РУМУНІЇ.

БУКАРЕШТ (Румунія). — Несподівано для широкого загалу до Румунії повернувся бувший наслідник румунського престола, Кароль. Він прилетів з Парижа до столиці Румунії літаком над вечір 6 червня. Поза межами Румунії Кароль пробув 5 років.

Думають, що правительство Маню, а також члени регентської ради, яка править в імени малолітнього сина Кароля, короля Михайла, знали про поворот Кароля, який остаточно розійшовся зі своєю коханкою, панею Люпеско. Проти повороту Кароля була ввесь час його мати та либеральна партія Братіяна, яка тепер не знаходиться при владі. Сподіваються, що брат Кароля, князь Микола, зречеться свого становища в регентській раді на користь Кароля.

СТАЛІН СКРІПЛЮЄ СВОЄ СТАНОВИЩЕ.

МОСКВА (СССР). — На московській партійній конференції та на конференціях ленінградській і всеукраїнській політика Сталіна знайшла повне признання. Ліва й права опозиції знайшлися в значній меншости, а всі три конференції ухвалили резолюції признання для центрального комітету комуністичної партії взагалі та зокрема для секретаря її, Сталіна.

На всіх трох конференціях політику Сталіна боронили найближчі його помічники та особисті приятелі, Каганович, Молотов і Рудзутак. На московському зізді генеральний секретар червоного робітничого інтернаціоналу, Лозовий, багато говорив про революцію в Індії, яка „має завдати рішучий удар найбільшому ворогови комунізму — британському імперіялізмови".

СЕЛЯНЕ ПАЛЯТЬ КОЛЄКТИВНІ ГОСПОДАРСТВА.

ГОМЕЛЬ (Україна). — „Заможні" селяне ведуть боротьбу проти колективізації сільських господарств на Україні, яка переводиться шляхом обєднання в колективні господарства окремих господарств бідних та незаможних селян. В районі Гомеля селяне спалили два найбільші державні колективні господарства.

КУТЕПОВ У ЧЕРВОНІЙ АРМІЇ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Місцева німецька тижнева газета „Дас кляйне Журналь" повідомляє, що генерал Кутепов, командант бувшої добровольчої армії, знаходиться по своїй волі в Москві, де занимає одно з визначніших становищ у червоній армії. Кутепов зник у Парижі при таємничих обставинах ще 26 січня біжучого року.

Газета говорить, що він довший час був у контакті з командуванням червоної армії, в дой час, коли сам стоїв на чолі контр-революційної, царистської армії. Переговори про його поворот у Росію відбулися на початку січня в Берліні, куди він приїздив на побачення зі своїми бувшими ближчими помічниками-офіцирами, Робертом та Поповим.

Попов і Роберті вже давно перейшли на службу до большевиків і працювали в Чека. Дня 20 травня Робертія розстріляно в Москві за те, що він у потязі, якій 14 травня проїздив у районі Кельна, „загалосно говорив" про справу Кутепова й викрив секрет його зникнення.

ІТАЛІЯ ЗНИЗИЛА ТОН.

ПАРИЖ (Франція). — У французьких політичних колах констатують, що останніми днями Італія перестала нападати на Францію й трохи обережніше ставитися до своїх погроз супроти „сусідів". Це стало замітно, коли після воєнничих промов Мусолінія вся Европа поставилась однодушно негативно до них.

Промова міністра Грандія в сенаті була першою прилюдною нотою, а пізніше безпосередні переговори Бріяна, з ініціятиви Італійців, з італійським послом у Парижі та французького посла з італійським правительством у Римі показали, що Мусоліні спадає зі свого войовничого тону. Зявилася надія на можливість у скорому часі розпочати переговори в морській справі між Францією та Італією.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc
Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy.

One year	$ 7.00
Six months	$ 3.75
Three months	$ 2.00

Foreign and Jersey City Rates:

One year	$10.00
Six months	$ 5.00
Three months	$ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА:
Поодиноке число три центи.

На рік	$ 7.0
На пів року	$ 3.7
На три місяці	$ 2.00

В Джерзи Ситі і Заграницею:

На рік	$10.00
На пів року	$ 5.00
На три місяці	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.
Телефон "Свободи", Montgomery 498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 1838.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ДЕ ДОГОВІР, А ДЕ ОБМАН.

Найвищий Суд Злучених Держав у своєму недавному рішенню підчеркнув дуже просту, а все таки дуже важну справу. Ходило тут о суперечку між залізничим підприємством та юнією залізничих клерків. У сій суперечці залізниче підприємство покликалося на умову, заключену між юнією та залізницею. Робітнича юнія не признавала сеї умови, закидуючи їй що за правдиву умову між підприємством та робітниками можна вважати тільки таку умову, яку заключили такі представники робітників, на вибір яких підприємці не мали ніякого впливу. Коли залізниче підприємство мало вплив на вибір представників робітників, то сих представників не можна вважати представниками робітників, як не можна би вважати за правдивих представників підприємства таких людей, на вибір яких вплив мали робітники.

Найвищий Суд Злучених Держав признав слушність розумованню юнії. Правда, в сьому случаю Суд міг опертися на виразний стейтовий закон, але Суд своїм рішенням підтвердив розумну основу для такого закона. У сей спосіб він підтвердив розумну засаду, яка хоч й дуже проста, все таки часто не находить належитого розуміння, а сей брак зрозуміння дає нагоду політичним унітаґелям покористуватися обманом.

Такого обману допускаються приміром большевики, коли голосять світови, що на злуку України з Московщиною згодився „український уряд". Відомо, сим „українським урядом" називається бонч московських наїзників на Україну з міжнародним опришком Раковським на чолі. Сього „українського уряду" Україні не вибирали. Встановили його Москалі. В сей спосіб „згоду" про федерацію України з Московщиною робили в імени Московщини Москалі, і в імени України теж Москалі.

Такий політичний обман доконано в Ризі, коли з одного боку в імени України відступали та віддавали Польщі західні українські землі, а з другого боку в імени України віддавали Москві східну Україну Поляки. Подібний обман доконували опісля Поляки, коли підчас умови з Римом заступали унітарську церкву люде, які не мали від неї повноважень.

Коли на сю угоду згодився Рим, то тим самим і він допустився публичного обману, рахуючи на темноту або безсилність української церкви. Коли тепер Поляки дістають від групи Петлюрівців новий договір, в якому польські границі покращаються ще далі в глиб України, то се ще один новий обман, бо ні Пилипчук, ні Лівицький, ні Сальський не вибрані українським народом, а підобрані Поляками. Се не договір, а обман.

ЯК ДБАЮТЬ ПРО УКРАЇНСЬКЕ ІМЯ.

Недавно появився у „Свободі" ряд статей на тему політики Ватикану до українського народа. В останній статті був закид до українських католицьких епископів, щоби бодай доносили Римови про те, що думає наш нарід про цьому, яку завдає Рим своєю політикою нашій українській справі.

Думаю, що це голос волаючого в пустині. Бо чого можна надіятися приміром по епископі Богачевськім, коли він тут на вільній американській землі не дбає про те, щоби його самого називали українцем. Інакше не писали би американські газети про нього тільки як про „Грік-католика". Його дорадники подбали би вже, щоби писали про нього як Українця, коли приїжджає на візитації і місії.

От перед мною "Allentown Morning Call," May 31, 1930.

Читаю там у новинках з Нортгемптон, Па., таке:

Bishop Comes to Town.

In St. John the Babtist Greek Catholic church, Newport avenue, a three day spiritual service opens today, under the direction of the Rt. Rev. C. Bohachevsky, Greek Catholic Bishop in the United States. The bishop arrived here from Philadelphia on Wednesday and during his stay will be the guest of Rev. John Kutsky, rector of St. John's church. This happens to be the third time the Venerable Prelate of the Catholic church is visiting our town. The members of St. John the Baptist church are delighted to see him and hear the holy words of the gospel from the lips of their beloved bishop. The warmest greetings are extended to him.

А далі подає часопис слідуче:

Dedicate Windows Friday.

On Memorial Day, the new windows of St. John the Baptist Greek Catholic church will be dedicated. There are fourteen big windows showing the various stages of the Way of the Cross of Jesus. In the front of the church is the window depicting the Nativity and in the back in the sanctuary are the Holy Virgin, St. Joseph and Evangelists. Each window has been provided with ventilators. They were installed by the Munich company of Chicago at cost that nears the $5,000 mark.

The dedication will be performed by Rt. Rev. C. Bohachevsky, Bishop of the Greek Catholic church of the United States, residing in Philadelphia. Deacons will be Rev. Fr. Boune, Palmerton; Rev. Vl. Dovhovich, Gatesville. In the sanctuary will be Rev. Vl. Obushkevich of McAdoo, and Rev. Andrew Rudakevich of Bethlehem. Celebrant of the high mass will be Very Rev. Alexander Pyk, Chancellor of the Diocese. The choir will be under the direction of the teacher Mr. Hradkowsky.

The societies taking part in the dedication are: St. Nicholas association of town; St. Mary's Society of Woodmen, town; St. Michael's, No. 17 Branch of Providence, Ormrod, Pa.; St. Nicholas of Ukrainian National Union of Ormrod; St. John the Baptist and Greek Catholic union, of town.

The rector, Rev. John Kutsky and the various committees are working hard to make the event a success and invite all the members to attend the services, which are scheduled to start at 10 o'clock Friday morning.

Я нарочно пересилаю ті оригінальні витинки до „Свободи", щоби кождий пізнав, що як би случайно не було між товариствами відділу У. Н. Союза, то не було би ніде навіть згадки, що це відбулося посвячення в українській церкві, в якій зібрався український нарід і на чім був український епископ.

А в святі тім брав ще участь і о. Пик, а це канлер епископа. Дотого парох о. Куцький це каноник, права рука епископа Богачевського.

Як ім дороге українське імя і як вони про нього дбають, вистарчить подивитися на церковні оголошення, які подаю за згаданою вгорі американською газетою, а які подав соборник консисторії о. Куцький. Вона звучить:

St. John the Baptist, Greek Catholic—Newport Ave., near 13th St., Rev. John Kutsky, rector: High mass every Sunday and Holy days de praeceto, 10.30 a. m.; benediction and catechization every Sunday, 3.00 p. m.

Для порівнання з иншими народами подам оголошення других церков, які помістила газета поруч з оголошенням о. Куцького. Вони звучать:

St. Michael's Polish Catholic—829 Main St., Rev. John S. Lorenc, rector: Mass, 8.00 and 10.30 a. m.; benediction service following high mass; instruction for children, 2.00 p. m.

Slavish Lutheran—14th and Washington Ave. Rev. Martin Slabey, pastor; Sunday school, 2.30 p. m.; regular services 10.30 a. m.

Ukrainian Orthodox—Newport Ave., Rev. Waldimar Kaskiw, rector: Morning services, 9.00: mass, 10.00; benediction, 4.00 p. m.

Our Lady of Hungary—1293 Newport Ave., Rev. Paul Repschick: Masses 7, 8, 9.15 a. m.; high mass (Magyar) 10.45 a. m.; German benediction 3.00 p. m.

Orthodox Jewish—Canal St., near 17th, Rabbi Larse; Services Saturday, 9.00 a. m. followed by benediction.

Я нарочно це наводжу, щоби кождий міг переконатися, що тільки одні греко-католики являються тут грабарі, що приміром Поляки є католики, але оголошують, що це польська церква.

Коли православні Українці подали про свою церкву як українську, то річ ясна, що газеть це помістила. Газета не відноситься ворожо до Українців. Це видно хочби з тої новітакти, яку вичитав я в тімсамім числі. Вона звучить:

Will Present Play.

On Sunday evening at 7 o'clock the Ukrainian Cossack Legion will present a six-act drama, entitled "The Tartarian," which will be given in the auditorium of the Ukrainian Orthodox church. The play is a composition by Rev. Dmytro Sidlesky, pastor of the Ukrainian Orthodox church, town.

The scene of the play laid in Ukrainia and Asia during the invasion of the Tartars in Ukraine, some 300 years ago. During the invasion, a noble Ukrainian Cossack is wounder and later taken prisoner by the Tartars, but finally escapes through the aid of a Tartarian girl who falls in love with him and promises to become his wife. Meanwhile the Tartars again invade Ukraine and invade the home of this noble Cossack with the Tartarian girl's father at the head. The play comes to a dramatic climax.

The public is invited to see the play.

Коли отже еп. Богачевського, канцлера о. Пика, каноніка о. Куцького й иншіх світочів теперішнього владики не називають інакше як „греко-католиками", то це, річ ясна, їх власна вина. Вони собі так бажають, щоби про них так писати. Це впрочім не новина. Про це вже нераз була мова в „Свободі". Тому нема надій, щоби того рода „грік-католик" епископ подбав за українські права в Римі, коли він не дбає про те, щоби те імя було пошановане в його власній дієцезії й то ним самим і його дорадниками.

Сам нарід повинен про це дбати. Сами вірні повинні змусити о. Куцького й йому подібних, щоби оголошували за українські гроші побудовані церкву — українською. Інше ради нема.

Василь Гришко.

ДЖЕРЕЛО ВАРШАВСЬКОГО СМІТНИКА

Кождa подія, чи прояв життя має свої причини й своє джерело. Коли розбираємо яке явище в життю, то мало констатувати його, а треба ще й відшукати причини, щоби знайти спосіб, яким те явище можна змінити в бажаному для нас напрямку, або підтримати, чи знищити його. Кожну справу треба брати всесторонньо й, як кажуть, треба дивитися в корінь справи.

В одному з попередніх чисел „Свободи" ми подали допис про розклад так званого центру УНР у Варшаві. Цей розклад ми вважаємо позитивним явищем в житті української національної еміґрації на шляху її консолідації та скріплення своїх сил для більш успішної боротьби з окупантами українських земель. Це кинуло в горячку убогі на розум голови комуністичних письмаків „Щоденних Вістей" і вони, подаючи в свойій рептильні майже половину „свободячого" допису про цю подію, кидають своєю блювотиною на редакторів „Свободи" та взагалі на ввесь український національний рух та на його провідників, як на рідних землях так і на іміграції.

Ми цілковито розуміємо причини вибуху такої люті, бо варшавський смітник потрібний большевикам не менше як Полякам. Одним він потрібний для маніфестування своєї „приязні" до українських державницьких змагань, а для других, щоби ввесь український рух, по примірі покійниці царської Росії, виставити як чужоземною інтригою", а провідників його показувати як запроданців чужій державі. Колиб не було того смітника у Варшаві, то большевицькі агенти малиб утворити його.

Та їм не приходиться боятися за методи прямого творення такого смітника, бо ними утворена на українських землях така ситуація політичного безправства, котра дає грунт і причини для перманентного істнування в тих, чи иншіх формах варшавського смітника. Під большевиками український нарід тепер перебуває в такій темноті безправства й неволі, якої історія України не памятає ще з часів татарщини. Там над українським народом панує кріваві руки московської комісарщини, яка самовільно й проти волі українського народу говорить в імени українських „трудящих мас". Там нема свобідної преси, нема організацій поза комуністичною партією, нема жадних товариств, чи легально-істнуючих організованих партій і груп, які могли дійсно говорити й діяти по волі українського народу, який їх для певних справ уповажнив би своїм вибором. На Україні під большевиками в імени українського народу говорить лише смісари окупанта-Москви а нарід змушений мовчати.

Це ненормальне політично-національне життя приводить до того, що поза межами большевицького терору творяться організації, які стараються на зовні репрезентувати й „висловлювати волю та бажання українського народу. Одні з таких груп та організацій ведуть свою працю чесно й по мірі своїх сил стараються вивчити, зрозуміти, прослідити бажання й тягнення українських мас рідного народу, щоби потім зовні репрезентувати їх. Та є й такі, що лише користуються тим, що нарід не може голосно сказати, хто дійсно представляє його волю й бажання, а хто лише спекулює для свої власної, чи гуртової, чи клясової користи й „репрезентує" назовні волю українського народу в тій редакції, яка їм найбільше до вподоби, та яка відповідає їх інтересам. Нарід мовчить, бо він позбавлений права й можливости говорити, а рідні спекулянти від політики та пройдисвіти роблять свою роботу, однаково потрібну, як для одного окупанта українських земель так і для другого.

Отже джерела варшавського смітника треба шукати в московсько-комуністичній окупації України, в терорі комуністичних московських емісарів та в тому, що нарід український позбавлений можливости свобідно виявити свою волю та бажання. Колиб на українських землях панував дійсно правдивий і свобідний устрій, коли б сам нарід міг говорити за себе свобідно й отверто, тоді не говорили за нього в Харкові московські емісари, а у Варшаві ті, що поза Польщею не бачать поратунку для України, роблячи тим удар по національно-державному руху та змаганнях українських мас. Два смітники: варшавський та харківський один одного доповнюють та один другого породжують. Нарід, заляканий польським імперіялізмом та московським терором, стоїть на роздорожу й не може отверто та рішуче стати до боротьби з окупантами, використуючи такого чи иншого часу, коли можна буде відважу почати боротьбу з обома окупантами, або коли один з окупантів буде так спаралізований, що не зможе далі захоплювати й нищити український нарід та гнобити його на рідних землях.

Прочитуючи варшавський смітник, не треба забувати й про харківський смітник, бо не два рідні брати, один одного підтримує та творить. Коли впаде московський терор на українських землях і нарід зможе виявити там свою власну волю свобідно й без страху, тоді відразу зникне не лише варшавський смітник, а й инші бодяки, які розвилися на українському національному тілі, коли воно впало в немічі знаходиться в тяжкому стані смертельної хвороби, яку завдають йому польські та московські окупанти.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

В. Будзиновський.

ЯК СВИНЯ ЗДОХНЕ.

Оповіданне.

(.)

Кров у жилах Павла кипіла. Він знав, що шкода балакати. Але хотів бодай колькуни батька і сказав:

— Коли так, то й решта непотрібна. Безплатним форналем вже у вас не буду і йду від вас. Знаю, що можете мене шандарями назад спровадити до хати, бо я ще не повнолітний. Але я ще раз втечу і ще раз.

— Як хочеш. До роботи не силую тебе. Хочеш, то байдикуй. Їсти все дістанеш... до повнолітности. Шандарів за тобою посилати не буду.

Батько встав і вийшов. Пішов у поле. Павло нагадав собі, що Катрю просив прийти за розмову аж завтра, бо гадав, що з батьком розмовиться вечером. Але що свиня здохла так скоро, то й до тої розмови прийшло скорше. Рішився покинути хату зараз, мусів також зараз побалакати з Катрею. Пішов до неї, щоби розмовитися. Як не буде сама, то хоч би й при свідках. Господиня, що була в пекарни, сказала йому, що Катря пішла в город полоти. Пішов туди і став коло неї, не знаючи як зачати. Вона сама, побачивши його, спитала:

— Ну?

— Зле воло́дощ.

— Ти про свиню?

— Я тадо, що ти питаєш, як скінчилася моя розмова з батьком. І з батьком зле. Свиня здохла, але без жадної користи для нас.

Павло повторив цілу свою розмову з батьком. Вона тільки зітхнула, кажучи пошепки:

— Допуст божий!

— Я прийшов попрощати тебе.

— То ти таки докидаєш батька? Не роби сего.

— Я збожеволів би, все дуже маючи, що ти коло мене, але не для мене.

— Коли тебе батько не виганяє, то не йди валятися між чужі люди. Я піду відси. Службу знайду в кождім селі.

— Підеш ти відси, чи ні, я дома не лишуся. Як ти підеш, то наша лиха доля готова би нас ще раз звести десь до купи. А нам треба бути далеко від себе. Тобі добре тут, а в иншіх хто зна, як тобі буде. Я тебе прошу, лишися тут. Бувай здорова і не бануй!..

Павло відійшов. Ще поступив до хати і з клунком та сокирою і пилою під пахою пустився в сторону ліса.

В душі старого Гусака клекотіло. Ідучи, говорив голосно сам до себе:

— Шельма дівка збаламутила мені хлопця! Очевидно... Жебрачка важить на мій грунт. І по моїм трупі не дістанеш!.. Як то вона зачарувала його?... Хіба дуже гарна. Правду кажучи, я її добре ще не бачив... І як то він підходив мене... Тому, що свиня здохла, потрібна господиня. Тому, що потрібна господиня, він мусить оженитися... нехай і ненавісні сего я не годен взяти! Тому, що не я, а він мусить оженитися з доброю господиней, то иншої доброї господині нема, як гола Катерина... Чи то вона сама не навчила його так підходити мене? Може вона й нарошно зробила так, щоби свиня здохла?... Він її водив до свині... З всего того, що він мені набалакав, лиш одно було мудре. В господарстві справді мусить бути господиня. Мені грозить руїна. Зле було через те, що не мав жінки. Як той вітрогон справді покине мене, то буде ще гірше. Як не верне і я не оженю його, то... хіба я мушу жертвувати ся, щоби господарство спасти від руїни...

Полевою стежкою хтось ішов в сторону дороги до ліса. Гусак долонею заслонився від сонця і глянув у ту сторону. Пізнав свого сина і вокнув:

— Той дурень справді пішов!... Гм...Як би вона за яке відчинне пішла відси, десь до міста на службу... то Павло може би забув за неї і я міг би його оженити... Гадаю, що дівка злакомиться на будь що, бо й так вже знає, що Павла не дістане... А може той дурень обіцяв їй, що ожениться з нею як буде повнолітний? Треба побалакати з нею. Саме тепер найлішла пора, бо Павло відійшов, Маю добру приткуку, щоби з нею розпочати балачку, не доразу виявляючи, що в мене на умі. Зачну про здохлу свиню і добалакаюся до того, з чим іду до неї. Старий завернув. Прийшовши на подвіре, побачив, що на сусідськім подвірю Катря товче в цебрику картоплю для бедрос. Приступив до плота в тім місці, де Павло все вистовував, балакаючи з Катрею.

— Катерино!

— Катря аж здрігнулася, побачивши, що кличе її батько Павла. Не сумнівалася, що хоче виганьбити її. Бояласи йти. Гусак вгадав, яка в неї думка, отже забалакав ласкаво:

— Я до тебе, дівчино, на пораду. Ходи но, сюди. Як у тебе пильна робота, то я зайду до тебе.

У Катрі затьохкало серце. Вона подумала:

— Може старий мякне? Треба з того користати.

Підійшла до плота і ждала, що старий скаже. Завелася. Надіялась і одночасно боялася, що забалакає про Павла, в він... про свиню!

— Чи ти чула, як мене Бог побив... це знаю, за чиї гріхи?

Вона, будьтоби не знаючи, що Павло посварився з батьком і покинув йому, відповіла:

— Я нічого не чула.

— Моя податкова свиня здохла!

Хоч Катря цілу ніч плакала, хоч від рана тислися сльози до очей, хоч глядячи на свого ворога за горло стискало її, вона не здужала здавитися сміху. Отже Бог побив його не тим, що дав йому неслухняного сина, та що той сам покинув старого батька і його господарство, а тим, що здохла свиня... Катря вибухла голосним реготом. І горло сміялося і груди сміялися і лице сміялося і очи сміялися. Сміх тих очей був найщирший. Глядячи на неї, Гусак розмірявся і подумав:

— Ось чим та відьма зачарувала Павла! Таке личко, такі очи, такі груди і... такий сміх, зломлять кождого парубка... Не лиш кождого парубка, але й кождого старого зломили би, якби на нього завзялися.

Катря погадала, чи таки не далось би смерть тої свині використати так, як загадав був використати Павло. Вона замітила:

— Як би у вас добра господиня, то до такого нещастя може було би не прийшло.

— Коликби моя газдиня... царство їй небесне...

— Оженіть сина...

Старий подумав:

— Ага! Хитра ти. Зачинаєш так, як зачав був Павло. То твоя була наука. Нічо з того!

Голосно відповів:

— Коликбо він задурився в якійсь бідній. Коби я знав, хто вона. Дав би я йій!

Надія Катрі розвіялася. Будьтобі не знаючи, хто тота любка Павла, старий забалакав до неї попросту нарошно на те, щоби її відобрати всяку надію. Вже хотіла грубо відповісти і відвернутися, коли жаждамісти піддала їй иншу гадку. Вона бачила, як ласо старий позирає на неї. Загадала полонити його, розкохати і потому висміяти його, зробити посміхом цілого села. Обхопленою його огнем своїх очей, промовила:

— Як ваш син такий дурний, то бодай возьмить лишу найменчку.

Розігрітий її палким поглядом, старий призабув, що ішов до дівки, щоби її підкупити і спонукати, щоби плюнувши на Павла, перенеслася кудись в инші сторони. Його думки прилипли до того, що вона сказала і він відповів:

— Відки возьму? Де знайду? Де знайду другу таку як ти?

Якби ти була в мене, то свиня мабуть була би не здохла.

— І так була би не здохла, як би Павло був покликав мене раніше, коли ще не було запізно.

— Якби ти була у мене, то і свиня була би не здохла, і піря були би моєї не здли, і кури не розсівали би яєць по всіх усюдах, і ціле господарство не марнувалось би.

Катря нахилилася через пліт так, що аж грудьми притулялася до нього і шепнула, одним оком палячи його, друге по шельмівськи прижмуривши:

— Чи ви не хочете перемовити мене до себе, а ваш найменчку дати мойй газдині?

— А відступили би тебе?

— Сумніваюся. Вони мені, неначе батьки.

— Але ти не їх дитина. Маєш власну волю... Тут ще про таке балакати. Піїт низький. Перелізь. Ходи до мене. Сядемо оба там на лаві під хатою і побалакаємо про се.

— Не хочу, бо може надіяти Павло.

—Не прийде, бо пішов до ліса. Він, або цілком не верне, або найскорше в полудне.

— І поможить мені.

Держачися руками кола, вилізла колінами на пліт. Він обіймив її цупко і всадив з плота на землю. Хоч вже зсадив, не пускав її. Своїми грудьми чув, як филюють її груди. Пустив, аж вона, притулившися ще сильніше до нього, шепнула:

— Пустіть, бо ще ніхто надійде і Бог зна що подумає. Ніхто не помагає, що ви ще держите мене, бо що лиш здоймали з плота. Сього ніхто не бачив, а побачить, що ви обіймаєте мене.

— Твоя правда. Чоловік вже постарівся, отже забув, що дівки про таке думають. Хлоп!

Не пускаючи її руки, завів дівчину пару кроків під хату, де обоє сіли на лаві. Неначе тільки через те, що він її руки не випустив, сіла коло нього близько, рамя при рамени. Він перший промовив:

— Що тобі дають? Я тобі дам більше.

Вона, неначе посумнівала і каже:

— Та я хотіла би заробити більше, бо я бідна сирота. Якби більше заробила, то й відклала би дещо. Може який дарубок злакомився би на тих моїх пару гульденів і взявби мене. Але бідному все вітер в очи віє. Тепер я жалую, що ліза через пліт і сюди прийшла, бо з того нічого не може вийти. Лишуся там, де тепер, у наймах коротаю мій вік. До вас не піду, бо ви маєте сина. Де є парубок, такий як ваш Павло, там не сміє бути жадна молодиця чи дівка, що я така, як я. Подивіться на мене. Гадаєте, що ваш Павло не напастуваби мене? Хочби й не напастував, то піде поговір. Але він не дасть мені спокою. Я по пару днях мусіла би втечи від вас.

— Та я знаю, що ти йому не байдуже, але він від мене ішов.

— Як почує, що я у вас, то верне. Поки він не оженився, я до вас не можу прийти.

— Коликбо він не оженився, а я тебе доконче хотів би дістати... Він не оженився, бо ти його зачарувала.

— Я! Хто вам таке казав?

— Він сам. Він тебе любить. Але я йому сказав, що не позволю. Може я зле зробив, але пропало. Як я раз таке сказав, то так мусить бути і так буде. Тепер, коли я тебе лише пізнав, коли вже знаю, що ти та сама господиня, я ще більше завзявся. Я волів би мати тебе найменчою, як невісткою. Яка невістка шанує батьків мужа? Найменча, як її буде добре, буде лішою господинею як невістка. І мене буде шанувати, бо я її господар, і такий, що найменчі не робить кривди. Як приїдеш до мене, то не пожалуєш, бо кривди тобі не буде. Я добре заплачу, їсти буде, що сама схочеш, прибереш тебе як паву і будеш начеб не найменчою, а газдинею.

Кажучи се, Гусак несвідомо стискав її руку сильніше притуловався до її рамени.

(Дальше буде).

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

АКРОН, О.

Чи так має виглядати свято посвячення прапора?

Заходом 68 відділу „Провидіння" відбулося дня 30 травня свято посвячення американського прапора зприводу 15-ліття існування товариства.

Річ ясна, що проти такого свята ніхто не протестував не можна навіяки, кожний Українець був би радий, коли бо було випало як найкраще. Та вийшло таке, що тільки збудило громаду.

У „Провидінню" стоїть многочленів з нашого 295 відділу Ю. Н. Союза. Урядники були за тим, щоби під карою змусити всіх членів відділу до участи в святі. Проти того був спочатку. В першу чергу підчас цього У. Н. Союз є така добра організація, що добрий Союзовець може обійтися без інших допомогових організацій, що може забезпечити себе у Союзі на більшу суму. Й особливо не повинен надавати до тих організацій, які вимагають, щоби тільки до них належати, бо всі инші — безбожні.

Та ми Союзовці таки прийшли з відзнаками, бо мав бути похід через місто, значить, було було поперти народне свято.

Та з походом не було нічого. Музика грала не те, що треба, крім одної пісні „Ой там на горі". Одні сідали по ряду, инші їхали по других машинами. До походу стало всього 300 людей разом з хором з Детройт і з инших околиць. Людей було прибуло замало. Дотого похід цілих вічними улицями, бо на головні не було дозволу. Все це дало дуже пригнобляючого всіх Українців.

Похід розвязався перед маєстичною галею, в якій відбувся обід. По обіді забрав голос місцевий адвокат Куривчак і заявив, що він провадитиме дальшою частиною свята. Він представив далі своїх знакомих, які говорили про свої бажаності, або жартували з наших голубців. Ніхто ні словом не обізвався про „Провидінню". Вправді був на святі делегат о. Данилович, але тому дали слово на кінці й він тільки відчитав привітне письмо.

Адвокат Куривчак представив далі о. Сембратовича, а той почав говорити спершу за мадярів, як він малював Гуцулку, й треба було дати їй одну корону, щоби трохи посиділа, щоби її можна було відмалювати. А далі представив делегата від італійського посольства з Клівленду. Притім о. Сембратович почав вихвалять італійський нарід, який то він прихильний для Українців та який він сьівучий та яке добре вино виробляє.

Хор „Боян" відспівав Італійцеви „Многая Літа", а всі кричали „Слава".

А я не знав, що з собою робити. Бо пригадалася мені армія Галера й ті полонені, яких ми полонили, а які походили з тої Італії, яку тут так славлено. Бо не тільки Франція почастувала нас Галерчиками, але й Італія допомагала збільшати полки Галера, які нищили нашу державність.

Далі о. Сембратович почав дякувати Закарпатським Українцям. І знов стало мені ніяково. Видалося мені, що я на якімсь москвофільськім вічу, бо о. Сембратович не говорив інакше, а тільки про „Угрорусів". І то честь „Угрорусам", то „Многая Літа"!

Адвокат Куривчак уділив слова о. Шекелієви, а той зновь назвав себе греко-католиком і те все. Служачи того всього, не можна дивуватися, що люде не хотіли вже довше оставати й почали перед часом розходитися. Мало бути ще вечером представлення хору, але публика вже мала досить свята й представлення не відбулося.

Я не хочу на нікого нападати й нікого кривдити, але мушу з жалем стверднти, що не тільки я, але всі ті, що були на святі, а почували себе Українцями, вийшли з того свята як попарені. Це не було ніяке українське народне свято. Ні не піднесло воно нашого духа, ні не помогло в нічім навіть „Провидінню". Воно було хіба приміром того, як не треба уряджувати народні торжества.

Ф. Дрижак, б. стрілець.

—o—

BROOKLYN, N. Y.

Ukrainian Democratic Club.

After two or three months of organizing, we find the Ukrainian Democratic Social Club, which is located at 186 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y., slowly forging ahead with the help of the existing Ukrainian Democratic Organization with which it is affiliated.

This organization, which is now numbering about fifty young men and women of Ukrainian descent, is gradually increasing its membership and extends its heartiest greetings to those who wish to join it. The qualifications required to join are that the young man or woman must be of Ukrainian descent, eighteen years of age or over; and must be a believer in Democratic principles.

The objects of the club are to encourage good citizenship among its members; to promote social and athletic interest; and must, but not least of all, to organize and bring together the young men and women of Ukrainian descent living in Brooklyn and New York.

The dance held at club rooms on May 17, was a huge success. Whistles and noise-makers were distributed and it seemed more like a party than a dance. The band was hot and the leader sang some of the popular pieces. Among those present was Alderman Dermody, who prophesied that the club would develope into a large political organization.

Several social and athletic activities are being planned for the future. A baseball team is about to be formed although the baseball season is at its height. Several of the members are fine players, having played previously on different ball teams. It is hoped that the team will be a success. Young men of Ukrainian descent living, either in Brooklyn or New York, who play baseball, are cordially invited to join the club. We expect to book games with other baseball clubs, particularly Ukrainian.

For further information you are invited to call at the club rooms at 186 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y., or write to Al Dachuck, 248 Seigel Street, Brooklyn, N. Y.

Submitted to the "Svoboda"

by **Albert Dachuck.**

ПОДЯКА.

Я, нижче підписаний член 323 відділу У. Н. Союза Бр. св. Володимира в Канзас Сіти, Канз., складаю щиру подяку урядови У. Н. Союза за уділення мені запомоги 50 дол. з фонду запомогового, котра стала в великій пригоді для мене й для моїх дітей. Дай Боже, щоби У. Н. Союз розвивався далі, бо се найліпша українська організація в Америці.

Николай Янчишин.

Лікар (увіходить до ждальні та каже): Прошу, хто же найдовше, хай ввійде.

— Я, пане доктор — обзивається кравець — я вже другий рік жду на гроші за одяг, що я вшив панові докторові!

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Н. К. — Ваша поезія має здорові думки. Коли би Ви те все передавали прозою, то було би добре, але на поезію є заслабе, бо є промахи в мові.

Союзовець. — Коли когось остро критикуєте й справедливо, то саме тоді треба підписуватися повним іменем. За правду треба вчитися постояти.

Поступовий з Шикаго. — Брехнею світ перейдеш, але назадне вернешся. Скільки то не було в Америці різного блаферства, а все те щезло. Скільки клевет не вийшло з самого тільки Шикаго, а все те мало сподіваного успіху. Скільки фантазій не виходило досі з Шикага, а реальних успіхів не видати. Бо дійсний успіх мусить опиратися на ідеї, характерности дієвих осіб і витревалости.

КОМУНІСТИЧНА ДІЙСНІСТЬ

(З приватного листа).

Живучи у капіталістичній країні, ви мабуть не можете собі уявити наш „комуністичний лад." Не знаєте, як у нас провадиться колективізація: як швидко йде реконструкція сільського господарства, як підвищується індустрія, як люди „стоять одностайно", не голодні і „задоволені усьвоєм на 100 відсотків". Якщо не знаєте, то я можу вам поінформувати.

Почнемо з нашого села. Дядьки платять продподаток, штраховку (асекурацію), самооблаг і т. д. Дядьки останнє збувають, аби не посадили в ДОПР.; бо коли не виплатять — усе забирають і викидають з хати. Як прийде осінь, кожен дядько має платити хлібом на середнє господарство 80 пудів, має законтрактувати свиню, корову на таких умовах, що опісля приходить як господареві ще й доплачувати. Якщо-ж хто не в силі виконати маси річних обкладів, того господарство зовсім руйнується, продається, а сім'я оставляється без хати, голодна. Потім іде реконструкція сільського господарства. Всі мають записатися до колективу добровільно, але обовязково. Щож для цього? Для цього руйнують чимало господарств, цілі родини засилають на каторгу, на далекий Сибір. Дітей викидають зі школи, викидають з комнезаму, на господарства накладають т. зв. експерт (податок у 200—500—1000 карб.). Люди застрашені мусять „добровільно" писатися до колективу. Ті, що остаються поза колективом, мусять терпіти нагуру; землю їм вирізують саму найгіршу (пісок, гибрі), а при тім ще віддалену 8—15 кілометрів від села. І господар мусить її обробити. Чи він має серно на засів чи ні, — це їм байдуже.

Скажете може, що колектив — це гарна штука; але не в наших умовинах вона гарна. Колекти наші будуються дуже швидко, але за тиждень вони ще вже мають масу боргів; от як наш за 2 тижні 15 тисяч карбованців. Іжа в колективах така погана, яку тільки можна собі уявити. Потім робота в колективах повинна бути вільна, а в нас не так; на роботі-никами: стоїть приказчик і підганяє їх, як рабів. Хіба це комуністичний лад? Освіта повинна бути безплатна й обовязкова, як вони кажуть, але не так робиться. Вчаться тільки Жиди та ще мала частина дітей комуністів та комнезамів, і то не всіх, а всі інші повинні сидіти дома.

Гірше як при Миколі II. Вязниці (ДОПРИ) начинені вязнями політичної ваги, де їх сядять паразити. В тих кітлах, що перуть білля, варять і їжу вязням, а їжа — варені у воді кість крупи без нікого абсолютно товщу. І от виснажених заразитами та голодом вязнів цілими тисячами розстрілюють, тисячами женуть у заслання на Сибір і т. п. І при таких умовинах буде згода між людьми? Та тут всі скрегочуть зубами і чекають лише іскри; кожен лише втримує себе, щоб не дати в лице кожусь собаці, або не вилаяти його, бо за це в нас розстрілюють. Задоволені лише ото товсті кабани, що мають у себе у руках уздечки, на яких налигані рижі дурачки, які за пятака готові вивесь світ знищити.

І чим-же тепер можна відріжнити цю нікчемну владу від лютої монархії Миколи II.? Та ще гірше: де дівається той цукор, який виробляють наші цукроварні? Ми його не споживаємо, бо його зовсім нема. Або де здубована одна школа чи лікарня? Ні. Всі гроші, зароблені в поті чола трудящими, течуть у широкі кишені комісарів. Церкви у нас закривають і то насильно; на незакриті церкви накладають великі налоги до 500 і більше карбованців — закордонну пресу безперестанку лають в Совдепії...

От у нашому „щастю" ми живемо!

ПАМЯТНИКИ ШПІОНКАМ.

Хто після війни вперше вернеться до Брукселі, здивується, що на кожному кроці побачить якийсь памятник, що а прикладі світову війну. Особливо впадає в очі великий культ жінок, яких Німці засудили на смерть як шпіонок. Англійська сестра милосердя Едіта Кавель, а ще більше дівчина з народу Габріеля Пті, яких памятники стоять на найзамітніших міських базарах, переминаючі вже в героїзм, довколо яких творяться цілі легенди. Повстала справжня література, в якій прославляються їх геройства, співають про них популярні пісні, а нема в краю хати, в якій не було би їх фотографій. Сотки анекдот є про це, якими способами Габріеля Пті виконувала прикази англійських властей, як уміла продістатися до перших німецьких оконів і вкінці впала жертвою зради одного Голяндця, який давав знати про неї німецьким військовим властим. Останні її слова були: „Хай же антанта!" Тепер і в німецьких газетах пропагують думку, щоби і шпіонкам, які були на німецькій службі, поставити памятники. До таких належить модистка з Мецу Феліція Пфад і смілива Еспанка Хуаніта Дальварез. Та передовсім бажають Німці вшанувати Мату Гарі, таємничу індійську баядеру, яка поетам і письменникам дала стільки тем. Її ще перед війною знали всі в Парижі. Через неї поповнювали самовбийства молоді Парижане, багато подорожувало, щоби її побачити. І вже в Парижі не догадувався, що вона не була Індійка, а Німкиня й називалася Гертруда Целле. Але цікаве, що виглядала на справжню індійську красавицю. Мата Гарі мала якийсь дивний чар, яким усякого вміла полонити. Дозорець вязниці залюбився був у Мату Гарі, і хотів помогти їй в утечі. Обідиця, який мав команду при її розстрілюванню, землів був: так зворушила була його її смерть. Коли вій хотів завязати їй очи, поцілувала його, усміхнулася й сказала: „Ах, який ти гарний!"

—o—

На війні. — Пане капітан, який я шпіон? Та завіщо мене вішати?

Офіцир: Ні, братіку, вішати ми тебе не будемо, а то із шибениці ти приглядався би, як розставлені наші війська.

ЖАРТИ.

Коли композитор Ліст уперше концертував у Варшаві, імпресаріо між иншими заохотив для гостей виписав на афішах, що сала буде освічена 500 свічками. Якийсь польський шляхтич здавалося зацікавився грою світової слави композитора, одначе чогось нервово розглядався по салі. Нарід устав і серед твору, який саме Ліст грав, крикнув годосно:

— А гей! Перепрашаю, на салі є лише 498 свічок, а не 500, як було подано в оголошенні!

Ліст перервав концерт, не знать, що сталося, та що значить збентеження, яке очевидно наслідком слів польського шляхтича.

Імпресаріо вибіг на середину салі та спитав шляхтича:

— А рахували ви свічки при чотирьох?

— Ні, — відповів шляхтич і додав — перепрашаю, Грайте далі, пане Ліст.

—o—

Один любитель образів замовив у Симона Матуріна Лянтари (1729—1778) французького пейзажиста образ, на якім мала бути намальована церква. Маляр не вмів малювати людей, тому не намалював ніодної людини. Тому, що замовив образ, сподобався дуже природний краєвид, але що не бачив ніодної людини на образі, сказав:

— Пане Лянтара, ви забули зовсім про людей на вашім образі.

— Пане, люде в церкві на богослуженні.

— Добре, куплю цей образ, коли знайдуть із церкви.

—o—

Жінка: Знаєш, що та Канарчукова зробила? Підчас прасування кинула свому чоловікові в голову залізком до прасування, тому що через неуважу сів на її новім капелюсі. Й щось такого не могла би зробити.

Чоловік: Я вірю тобі, бо знаю, що ти мене занадто любиш!

Жінка: А ще більше тому, що ти не можеш сісти на моїм новім капелюсі, бо я його не маю.

—o—

Батько (до сина): Юрку, чим ти хотів би бути?

Синок: Учителем і мулярем.

Батько: Якжеж це так, і цим і тим?

Синок: Бо в літі мають вакації вчителі, а в зимі мулярі.

Грація Деледа.

ГРОШІ.

Якиці прийшла з Америки. Кожда сума: пятьдесять тисяч лір.

Гідова пішла до свекра Мерлі, власника підприємства для винайму мешкань, спитати про якусь хату.

У тих двох кімнатках у сутоїринах, що ти мені наразі тому кілька літ, не можу вже дати мешкати. Вони вохкі, я вже дістала з них ревматизм. Тай і хлопці незадовго вернуться додому. Осип прийде з війська, а Івась із Америки. То мусимо мати більше мешкання.

Мерлін слухав рівнодушно. Майже боявся перебивати, так вірно зворушило щастя своїх.

Ну й Івась зробив щастя!

Так так, одначе тамошній клімат йому не служить, тому може якнайскорше вертати. Тут також найде заняття, а Осип знову дістане місце в банку. Сам директор запевняв мене, що знову прийме його, а лише вернуться. Направду, не можу нашкатн: то добрі діти. По смерти батька стали моєю одинокою підпорою. Так щож, Мерлін?

Здавалося, що він не дуже вдоволений постановою. Нахилив свою лисину, іжовату голову та поважував бороду своєю нестарною, наче звірячою рукою. Взагалі в цій людині було щось трґальодитського, бачеб іще недавно жив у темних печерах.

Побачимо. Маєш гроші вже приготовлені? То будеш мати чотири кімнати та кухню. Та це дороге — алеж можеш віднаймати дві кімнати. Добре?

— Ще поражуся з Осипом, завтра прихолить на відпустку.

— Добре. А з ким тепер живеш?

— З ким мала би жити? Саме з моїми думками про моїх синів. А що робиш ти? Я чула, що хочеш нарешті оженитися?

Його каміннє лице наче відмолодніло. Одначе завзято мовчав. Жінка налягала.

— Я чула, що з богатою та гідчою. Сподіюся, що зазнакомлюся з нею... Тепер...

— Хотіла сказати: тепер, коли я і мої діти вже не такі вбогі, можна сподіватися, що своєю Мерлін, відомий зі свого богацтва та щастя, не буде вже противитися новій приязни.

Та зараз замітно затрівожилася, бо пригадала собі, що своє добро оставила без нагляду.

— Вже муш йти. Прийду ту завтра з Осипом.

Підпровадив її до дверей, а потім аж на вулицю, а вкінці поступив із нею у гостинницю, де казав їй подати чарку полинівки. А потім навіть рішився зайти з нею у її хату, щоби побачити, яка завелика.

Він усе був такий замкнений в собі та холодний, наче жандарм. Голова його все звисала під тягаром рахунків і планів. Дав їй говорити. Зпочатку була обережна та несміла, та опісля під впливом алькоголю розшедрилася. Пригадала йому про все. Чула, що гроші (як-це колись читала в якімсь народнім оповіданні) можуть оживити навіть камяну статую.

Заспокоїлася зовсім, коли вечером несподівано прийшов й син Осип. Він також був спокійний та веселий, ще більш ніж тоді, як був тут в останне. То був дуже гарний парень, а його сині очі жевріли ніженку, григолубив. Сказала до нього:

— Алеж бо ти! Мені здається, начеб ти був лише таким текстуровим вояком, що то ти ними бавився, коли ще був хлопцем.

Тому, що хотів подобати на справжнього мущину, позволив собі завдяки щедрости сого брата на спеціальний люксус: носив при собі револьвер. Тепер витягнув його з кишені та поставив на нічну шафку. Потім бігав по хаті як колись, не міг натішитися спогадами діточих літ, коли то був бідний, одначе щасливий.

— Наше щастя мене не задиволяє, — говорив до матері із фільософічним спокоєм. Шойно зачинає. Вже це було щастям, що ми були вдвоєнні.

Такі слова не задивували матері. І коли ті слова виходили з уст її блідого, рослого сина, зодягненого в однострій, то він і тепер заховав свою колишню пошану для матері.

Це був щасливий вечір для обоїх. Не забули теж і про тамтого сина та брата, що жив так далеко. Кімнатка в іншій дні така сіра та сумна, начеб іще більше здавлена величною протилежної величезної каминиці — нині виглядала дуже привітливо. На стінах яскраві золоті арабески, на оті-мані, що на ній спав Осип, стояли вазонки гвоздиків з огнистих тюлпанів, ясних, всяких барв, на всьому спочивав якийсь тихий відблиск щастя. Все було чисте, впорядковане, тихе.

Мати та син сиділи біля круглого стола й розмовляли безупину: про Івася, про його торговлю сушених овочів, про його справи, про будучність. Слово „гроші" раз уразчути було в їх розмові, одначе без наголосу захланности, майже з такою пошаною як „здоровля" в хаті, що в ній був хтось хорий.

— Ніколи не будемо такі богаті, як цей дихвар, стрийко Мерлін. Та...

Мати перебила йому:

— Не говори так про нього. Він нині зі мною поступив як брат із сестрою.

— Нині! Бо сподіється гарного заробітку! Та він ніколи не післав навіть ліра бідному воякові, що зів би два комісарики замість одного!

— То нічого, Осипе. Тепер уже буде ліпше.

І з тою певністю, що зародилася в ній серці, мати та син пішли на спочинок: вона до світлички, що рівночасно була кухнею, а він остався в кімнаті. Прилагодив собі постіль, одначе не міг уснути. Переглядав ілюстрований журнал, до якого стінок було кілька портретів гарних фільмових акторок, одна привабливіше усміхнена від другої, начеб кожна старалася замани ти синка якогось мілионера.

Коли вкінці переглянув усі образки, прочитав жарти і статейки, ляг і небарем, наче мішок піску в морі, затонився в глибокому сні.

Та того вечора повечеряв забогато й один сон страшніший від другого мучив його. Вернувся знову до касарні. У військовому куферочку побачив пятьдесять тисячі рідних банкнотів. Показував їх матері. Інші вояки знали про те та хотіли викрасти їх йому. Одначе тут іде й мати, вона не спить і бачить, як якийсь голий, наче шерстю порослий вояк підходить до його скриньки та забирається відомити замок. Іще в пору скрикнула: Осипе!

І в голосі повно жаху. Осип зірвався з постелі та заходився. Бачить крізь скляні двері замаскованого злодія й зараз знатиме правду.

* * *

Як стій хапає револьвер і вбігає у кухню. В неньчиній світлиці була чорна потвора, узброена та замаскована. Порпався в скриньці, обернений плечима до дверей. Осип мав довгий час, щоби тій потворі вистрілити в голозу. Впала і навіть не пискула тай не ворухнулася.

Шойно тепер син запримітив неньку, що лежала на ліжку. Гляділа на нього широко отворениии очима, повними жаху.

— Лежіть, — сказав до матері, коли довідався, що вона не ранена. — Мусимо повідомити поліцію.

Поцілував матір у чоло та відійшов. Та ж вони налякалися, коли поліційний агент стверднв, що вбитий, який лежав на землі в крови, наче пяниця в калюжі отрубного вина, — це їх своєрк Мерлін.

(Із „Корієре деллз Сера" переклав М. Тр.)

ХТО БІЛЬШЕ ЧИТАЄ, ТОЙ БІЛЬШЕ ЗНАЄ.

НАЙЛУЧШИЙ ПРИЯТЕЛЬ — ДОБРА КНИЖКА —

ВЖЕ ВИЙШОВ НОВИЙ

ЦІННИК КНИЖОК

КНИГАРНІ „СВОБОДИ" РІЖНОГО ЗМІСТУ.

ЗАСИЛАЄТЬСЯ ЙОГО ЗА ПЕРЕСИЛАННЯМ 2-ЦЕНТОВОЇ МАРКИ НА ОПЛАТУ ПЕРЕСИЛКИ.

„SVOBODA"

81-83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

20-ЛІТНИЙ ЮВІЛЕЙ ЗАЛОЖЕННЯ ПЕРШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ КОЛЬОНІ В АМЕРИЦІ, А ПОЛОЖЕНОЇ В МІЛВІЛ, Н. ДЖ.!

УКРАЇНСЬКА КОЛЬОНІЯ ПОСТЕПЕННО РОЗБУДОВУЄТЬСЯ. Курячі фарми щораз розростаються. Тут тепер найвідповідніша пора купувати фарму та забезпечитись перед бідою, а весна тут все вчасна. Український загал має велику нагоду мати свою місто. Бо початок тут великий, бо вже є два Товариства У. Н. С., дві церкви, Клюб Товариства Горожан, Тов. Просвіта. Чотири вулиці під українським іменем, як Шевченко, Лисенко, Франко, Київ Бульвар. Тож кождий бачить, що тут українська будучність.

А ми маємо на тисячу родин місце, що можуть поселитися одні поряд других. Не один думає, щоби мати пару акрів землі, а це тут у місті, де робаю, то добре поводилобся. А то можна мати, але у Мілвіл, бо всі земді, які продаємо і на котрих поселяються Українці, лежать в місті Мілвіл. Отже для тих, що здають про свою будучність і своїх дітий, варта сказати, що діти можуть користати з міських народних і вищих шкіл, а кромі сього учитися в українській школі. По скінченню школи вони не мусять покидати родинного дому, бо мають на місци міську виргоду, відповідне заняття, а при тім всім чистий і здоровий воздух. Хто хоче про все те на місци переконатися, нехай прийде, або пише на адресу:

ВАСИЛЬ МАТОЛИЧ,

640 W. MAIN STREET. (Tel. Millville 577). MILLVILLE, N. J.

СТАРА ВИПРОБУВАНА МЕДИЦИНА НАЙЛУЧША.

Від кількох літ занепадав я на здоровлю і здаеться мені, що нема медицини, котрої я не пробував би, та все надармо. Я був знеохочений. В сім часі попало мені Гінду Бренд Зіляя. По ужитю першої пачки є почув значну зміну; заворотн головн, вздухти і відбиванння газів майже устали, а продовжав вживання, і сегодня чуюся мов не той сам. Нема нічого лучшого, яка стара, випробувана медицина з наших гір і піль під назвою Гінду Брена Зіляя. — Так пише п. А. Дубас, 97½ E. 7th St., New York, N. Y.

Ціна за пачку $1.00, 6 пачок за $5.00.

НЕВДОВОЛЕНИМ ЗВЕРТАЄМО ГРОШІ.

BARON A. BORAK,

307 EAST 18th ST., NEW YORK, N. Y.

СВІЙ ДО СВОГО! УКРАЇНЦІ МІСТА НЮ ЙОРКУ І ОКОЛИЦІ!

ГРИГОРІЙ КОВЕРДОВИЧ

FURRIER (СТОРІДЖ)

Довголітній практик зі старого краю і в Америці, продовжує дальше свою форіерську роботу під ч.:

98 ST. MARK'S PLACE, — NEW YORK, N. Y.

(EAST 8th STREET, МІЖ 1. ЕВНЮ І ЕВНЮ А).

Коли хочете користати з нагоди завізднти гроші, — можете даром дістати сторіджу, як принесете до переробления або направи свої речи. Колиж хочете

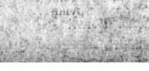

тільки сторіджу то дістанете за 2%.

В мене дістанете футра таньше, як де инде, і з повною гарантією. Виконую всякі роботи в обсягу кушнірства.

Нові на замовлення. — Перерібки. — Направки, а також перефарбовую старі на нові. — Заховайте цю адресу, а придасться Вам.

ПРОТОКОЛ

НАРАД РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА,

яке відбулося в днях 17—20 лютого 1930 р. в домі У. Н. Союза, 81—83 Гренд вулиця, Джерзи Сити, Н. Дж.

(Продовження).

(24)

Дискусія над звітом гол. фін. секретаря.

Відтак, приступлено до дискусії над справозданнем головного фінансового секретаря, п. Слободяна.

До голосу записались: д-р В. Клодницький, інж. В. Малієвич, д-р М. Каим, Т. Михальчук, С. Слободян, Юлія Баволяк і О. Питляр.

Д-р В. Клодницький зазначує, що справозданіє фінансового секретаря було надзвичайно цікаве і є стільки важних справ порушених. що неможливо входити в подробиці. Якщо се правда, що до організації лучається елемент непожаданий і шкідливий, то треба десь роздобути фондів на відповідну контролю над новими членами. Якби вдалося заплатити лікарів, контрольованих організацією, які відвічали би та гарантували за нових кандидатів, то організація дуже богато заощадила би, бо виплачувалосяб менше посмертних запомог. Другарія, се самоґонка, ізза якої стільки нещасних каліцтв, невилічимих недуг і велика смертність. Чи не можна би сьому запобігти, караючи або часточки виплати фонду запомогового та посмертного. Піднесено було також, що перстенці як заохота і нагорода за нових членів у многих случаях придбали організації членів старих і хоровитих. Чи нема яких инших способів придбання нових членів без наражування організації на такі поважні страти?

Інж. Малієвич запитує, що може статися з тими моргечами, які канцелюються, і чи є певність, що організація не стратить інвестованих грошей. Ми чули доклад д. Слободяна, в який спосіб інвестується готівку на моргечах. Що дані моргечі є під безпосереднею контролею головної канцелярії; що реальність оглядають члени екзекутивні і головний апрейзор; що титул власности є провіряваний адвокатами У. Н. Союза, котрі гарантують, що все є в порядку. Я дуже вдоволений, що довідався про все те. З мою иншим розказати, тимбільше, що знаємо, що моргечі приносять 6% від інвестованих грошей. Я хотів би знати, в який спосіб і хто закуповує бонди та стаки, в яких є інвестовано понад $600,000. Ми знаємо, що є всілякі бонди і всілякі стаки. Недавно був поважний крах на біржі і навіть великі фінансові фірми потратили мільони долярів. Дальше прошу пояснити, чому на власний будинок взято гроші з фонду резервового. Вкінці дуже подобається мені проект головного екзекутивного комітету, який повинен бути як слід попертий головний радою засіданнем, а се фонд стипендійний для вшанования памяти бл. п. Семена Ядловського. Ми повинні зібрати що найменше $10,000, які інвестовані на 5% дадуть річно суму $500. А за ці гроші можна згодом виховати цілі кадри ремісників і піднести нашу Лемківщину.

Д-р Клим запитує, що зроблено в справі виплати посмертної запомоги по бл. п. М. Березі.

Т. Михальчук порушує справу інвестицій готівки в моргечах та обстоює думку, щоби члени, віддалені від осідку організації, також могли з позичок користати.

С. Слободян запитує, чи дається дальше позички на народні доми, а якщо так, то чиву гарантію має організація на певність даної позички. Ми знаємо, що під сю пору є рівні доноси до пригибаючих агентів, рубрики ревізії і дані реальности є загрожені.

Юлія Баволяк запитує, чому організація видрахувала депозит з Маркет Стріт Нешенел Банку в Шанокін, Па. В тій інституції є урядники і робітники України, про що вона особисто переконана.

О. Питляр стверджує, що пиятика ширається між класою богатою і бідною. Богаті платитись працівникам за їх щиру працю. Думаю, що найкращою нагородою для секретаря, який звичайно найбільше організує членів, буде, як дістане нових членів на нові роди обезпечення. В нових родах, як се я вже пояснив, є відповідна нагорода готівкою.

На запит інж. Маліевича щодо інвестованих грошей з фонду резервового в реальність У. Н. С., мушу пояснити, що старий будинок куплено коштом $19,500, а готівку позичено з фонду резервового, бо иншого не було. Тодішний фонд адміністраційний оставав у більшости як позичка на друкарню Свободи. Коли Свобода зачала звертати свій довг, то вже слідуючий старий будинок під ч. 81 Гренд ул. закуплено за готівку адміністраційного фонду, як також вложено в нову будову поважну часть готівки. Всеї готівки фонду адміністраційного вложено в реальність $30,241.89. Якби сей фонд був сильніший, то певне, що о стільки менше позичилося би з фонду резервового.

Я не можу давати абсолютної певности, що гроші, інвестовані на моргечах, які нині канцелюються, або які будуться. Ми докладаємо всіх старань, щоби мати гарні й солідні інвестиції і віримо, що всі наші інвестиції є певні і добрі. За крах або непредвиджені случаї ні я ні жадна институція не може гарантувати. Навіть найбільші і найпевніші институції можуть бути наражені на страту. Навіть найпевніші банки мають страти на найкращих інвестиціях, які можуть статись другорядними. Зворот готівки на трох моргечах, які під сю пору канцелюються, є на стільки запевнений, що поза нашими моргечами є ще другі і треті моргечі. Люде, які інвестували свої фінанси на другі і треті моргеї, є більше загрожені ніж ми, і сподіваюся, що вони, ратуючи свій маєток, будуть змушені дані реальности перебрати.

Щодо готівки, інвестованої в бондах і шерах, то У. Н. Союз має тільки бонди державні, стейтові повітові і міські. Жадних бондів промислових ні стаків наша організація не купує і таких не має. Купуючи бонди, маємо під руками циркулярі ріжних фірм, засягаємо опінії банкових експертів і щойно тоді дається замовленне на дані бонди. В бондах інвестується тільки конечну надвишку готівки, бо чим крещі бонди, тим менший процент приносить. Приміром, бонди стейту Нью Йорку приносять менший процент ніж дістаємо в банках, і тому таких бондів не купується. За час десятьох літ ми не стратили на моргечах ні на бондах нічого.

Вповні піддержую думку щодо збірки на фонд стипендійний бл. п. Семена Ядловського.

У відповідь д-рови Климови щодо виплати посмертної запомоги по бл. п. Березі заявляю, що справа не поступила вперед. Свого часу д. М. Петрівський прислав нам метрику вінчання жінки, замешкалої в Галичині, як також метрику уродження сина, і я просив, щоби він поставався о повноважність від тих людей з краю, щоби подав справу в суд, однак спадкоємці відібрали свої документи і справа остається невирішена.

У відповідь Т. Михальчукови заявляю, що на подальші околиці від осідку організації і моргечів не дається з технічних причин. Ми знаємо, що під сю пору реальности впадають у ціні. Дуже тяжко здержати контролю над реальностями, які є під руками. Щож говорити про подальші місцевости! Така дозичка на случай канцельования моргечу може принести організації страту, бо треба мати своїх адвокатів, які справу пильнуваліб. Закон признає дуже ограничене вилагородження для адвоката на кошт того, що позичку затягнув. Тоді організація булаб змушена зі своїх фондів доплачувати адвокатам. Як реальність є поблизько осідку організації, то час до часу можна її оглянути і візвати власника до відповідних направок. На подальші околиці сього зробити не можна і ми нерад є свідками, що опущені праперти ніщаться і перший моргеч є поважно загрожений.

У відповідь С. Слободяновi заявляю, що на народні доми моргечів не уділяється і таких моргечів відмовлено кілька останнього року. Ми вправді повинні помагати нашим народним институціям, однак інвестований гріш у многих случаях не був би певний і тому муситься всім відмовити.

У відповідь Юлії Баволяк заявляю, що справа депозитів у шамокінських банках була дебатована на останній конвенції, бо ягдані банки платили тільки три процент від сотки. Один з тих банків, Пінелс Трост Ко., обіцяв, що буде платити 4%, тому депозит збільшено, а з прочих банків гроші забрано. Нашим обовязком є тримати як найменше готівки в банках, а старатись інвестувати на більший процент, ніж дають банки. А вже ніяк неможливо тримати гроші на три або три і пів процентy.

У відповідь О. Питлярови щодо пиятики, не маю що богато говорити. На мою думку, на балях, пікніках і в народних домах, якщо і є пиятика, то там є відповідний нагляд, менше той страшної отруї і вкінці люде здержуються від надмірного пиття. Гірше представляється справа по домах, де виробляють самогону, сходяться і пють над міру, хоч добрий батька... Щодо інформування членів через пресу про конечність реформи, заявляю ще раз, що така реформа наступити мусить. Краще вже сьогодня перебирати членів на нові роди обезпечення, щоб організації запевнити кращу будучність. Іще раз пригадую, що колись наша еміграція була переходова. Як були члени старші віком, то недовго. бо відїжджали до рідного краю. Під сю пору еміграція здержана і всі старші члени держаться організації, бо. раз, непевні повороту, а друге, вони зжилися тут, мають рідню й організація мусить бути приготована на виплати посмертних запомог. В случаї, що старший віком член схоче відїхати до краю і жаліє йому, що платив довший час, а не користав, тому рад би свою грамоту спродати. Знаходяться опікуни, які готові навіть платити місячні вкладки, щоби тільки організація признала їх за правних спадкоємців. Вони бачать тільки свій бизнес, що от поплатить ще рік-два і тисячка долярів буде в руках. Сього терпеливости не можна. Якщо дана річ платив до організації довший час, то був обезпечений. Він платив за себе і за тих, котрі скорше повмирали, а котрі не виплатили десятої части того, що організація виплатила їх родинам. Щоби продовжити існування Союза се їх керівництва, що вони мусять дбати про розвій тої організації через виписуванне дітей до Молодечого Департаменту і переписуванне старших дітей до У. Н. С. на нові роди обезпечення. Вкінці треба позбутися налогових пияків. які є закалою організації і скорше чи пізніше наразять організацію на виплати з фонду запомогового й посмертного.

(Дальше буде)

ЛИСТИ З КРАЮ.

ЛЯЦЬКИЙ ТЕРОР.

Любий Друже!

Опишу Тобі дещо про наші „гаразди". Як що року — так і тепер ми в часі Великодніх Свят улаштовували пластовий табор. — Серед пахучого, буйного ліса, при зорянім, українській ночі неслися часті гуки вівативних вигуків і грімке: — „Христос воскресе". Зі справжнього, молодечого радістю витала наша пластова братія Христове Воскресіння, як повитаємо незадовго воскресний привіт усім українським братам — розкиненим по цілому світу, звязаних одною великою думкою, одним гарячим бажанням!

Цілий той час ми почували себе ущасливленими, вільними вірлами — на своїй Рідній Землі... Ми наче забули... що живемо під поганою ляцькою окупацією... Забули... Та не на довго — бо саме той пропамятної ночі ляцька „влада" перевела зі своїми тайними й явними посіпаками численні труси серед українського громадянства — зокрема серед української пластової молодіжи. — Рівнож той ночі переведено ревізію у моєм домі, де позабирано укр. легальні книжки й арештовано присутнього брата. — Не помогнули й мої — вже від 6 літ — хорого батька...

Другого дня, по нашім поворотi з табору — мене арештовано... Почалося... „слідство", допити... — Чуєшся морально більш битий ніж фізично.

„Ідź pan! Мy pana sami wеźmiemy jak będziemy potrzebować" — й приказали іти мені до дому. — По двох днях знова беруть мене на „допити". (Ти знаєш, як виглядають допити в ляцьких тюрмах!) Рівнож припроваджують й мого брата — й товаришів... Всі вони чорні від побиття при попередніх „допитах"... — Закидають нам приналежність до Укр. Військ. Організації... — й коли нічого від нас не довідались — почались знову „допити" при яких стали нас знова запитувати... а коли й тепер нічого не дізнались, покінчили нелюдське катування, а нас повідсилувано — одних до келій, а других до тюремної лічниці...

По кількох днях мене знову звільнено, а мій брат вже 4-й тиждень лежить у тюремній лічниці, до якої нікого з родини не хочуть польські кати допустити! — Докладно не можу Тобі описати, бо годі, поліція держить все в тайні, а часописи — мовчать... Навіть польські нічого про те не споминають — бояться конфіскати! — Після також нічого не вдіють.

Приблизно в садім Львові арештовано поверх 60 осіб, крім того переведено масові арештування по селах.

Назиска арештованих — (яких я знаю):

1) Дарка Лясецька; 2) Ткач Іван; 3) Масійчук Микола; 4) Нижанковський Тарас; 5) Саляк Володимир; 6) Шидловський Осип; 7) Филопович Зенон; 8) Саляк Теодор; 9) Стецишин Богдан; 10) Врецьона Евген; 11) Пясецький Гриць; 12) Бардахівський; 13) Щур Роман; 14) Пиляр.

Арештовані — як бачиш — самі українські пластуни. — Кінчу — здоровлю щиро з пластовим кличем Скоб! В.

Львів Город, 10/5 1930.

ПІП ПАЛИТЬ „СВОБОДУ".

... Тепер Тобі доложу, що десять чисел часопису „Свободи" і одно число „Дзвона", які Ти прислав мені, я отримав. Та наш „бородатий" піп, як вздрів „Свободу" та перечитав її, то сказав, що гріх читати цю газету, бо вона українська. А календар Українського Народного Союза мені дав і американські неукраїнські газети дав. Потім кликав мене на плебанію й казав мені, аби ти більше не посилав мені таких газет.

Ми дуже тішимося в читальні, коли до нас приходять ці газети й у нас панує радість, читаючи „Свободу", котра приходить до нас що тижня. Почта нам газету пропускала, але тут ще є пару старих кацапів, які доносять попови та владі. Та ти посилай і далі газету, не зважай на те, що це комусь не подобається. Американська почта приймає газету „Свобода", а польська пересилає до нас і видзе її, а кацапський піп, як вона попаде в його руки, то палить, бодай йому та борода облізала.

Дорогий Брате, напиши йому пару слів, щоби він не ниців газети та не перешкаджав доставляти її нам і не палив „Свободи", коли почта її нам доставляє. Коли почта видає, то піп до того не має права. Ти знаєш його адресу, а зветься зін о. Іван Станча.

Бувай здоров та не забувай висилати „Соборну" і книжки.

Твій брат.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

В Джерзиз Сіті, Н. Дж., в пятницю, 6. червня, помер у шпиталі член Укр. Клюбу Поступового, відділ 70 У. Н. С., Василь Бішко. Покійний походив з села Новиця, повіт Горлиці. До Союза вступив 12. березня 1909 р. Покійний прожив 59 літ. Похорон відбудеться в понеділок, 9. червня 1930 р., в годині 9-тій рано з дому жалоби під ч. 216 Гладдей ул., Джерзи Сіті, Н. Дж.

Іван Гелета, секретар.

Дня 24. травня с. р., о годині 4 пополудни, помер бруклинський погребник Казимир Тшаска. Покійний родився в Бруклині, Н. Ї., прожив 32 роки. Лишив жінку і дитину. Покійний був членом місцевого Братства Св. О. Николая, ч. 293 відділу У. Н. Союза.

В 1928 р. був відділовим секретарем та завжди був чесним чоловіком, працьовитим для Братства й ніколи не жалував труду свого для загальних справ. Покійний не сподівався смерти та нагло заскорував на серце й скоро помер. Братство й вся громада жалують за ним, бо такий молодий мусів прощатися зі світом. Похорон відбувся в середу, 28. травня с. р. Все Братство взяло участь у похороні, провожаючи покійного на цвинтар.

Най Йому буде вічная память!

Теодор Вальорний, секр.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

PAINFUL CORNS

Loosen—Lift Out

A little known Japanese herb, the discovery of an eminent German scientist (Dr. Stickel) instantly soothes the corn, callous or wart, then loosens it so that shortly you can lift it right out. This new discovery called "Corn Fly" excites the white blood corpuscles to action and granulates the corn at its root so that it drops out and leaves no trace of scar or soreness.

You will also find "Corn Fly Foot Bath Powder" a boon for sore, tired or perspiring feet.

"Corn Fly" for corns, 35c, "Corn Fly Foot Bath Powder" 25c, and "Corn Fly Bunion Remedy" 50c, (all three—$1.10 value—for $1.00), are sold under a positive money-back guarantee by Hi-Gene Co., Newark, N. J., or local druggist.

PROBAK

DOUBLE-EDGE BLADES

THE BEST SHAVE YOU EVER HAD ..OR YOUR MONEY BACK

50 c. for 5 $1 for 10 Sample Blade 10 c.

If your DEALER cannot supply you, write direct

PROBAK CORPORATION

656 FIRST AVENUE NEW YORK

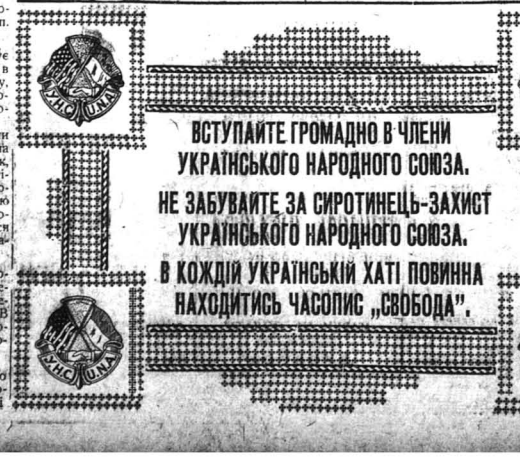

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

DR. N. M. HNATYSHYN

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРГ І АКУШЕР

2191 Professor St., Cleveland, O. Против украинского банку).

Телефон: Atlantic 2054.

О. Е. МАЛІЦЬКИЙ

АДВОКАТ

512 SOCIETY FOR SAVINGS BLDG.

Tel.: Main 5720

CLEVELAND, OHIO.

САВТ-САВІЙ ОФІС, ВЕЧЕРАМ.

2181 PROFESSOR STREET

(напроти Українського Банку)

Tel. Atlantic 2054.

КОСИ

Маємо австрійські серпи коси з найлішої серебристої сталі, коса довга 32 цалі, а жить повеpx фунта, за одно покленанням косить пару день. Ціна коси $3.00. Перстень на коси 50 ц. Бабка 75 ц. Молот коси 60 ц. Брусок 25 ц. Серп зубами $1.00.

Замовлення враз з грішми посилати те на адресу:

UKRAINIAN BAZAR,

170 E. 4th STREET, NEW YORK, N.

ФАРМА 135 акрів, 102 обробленої землі, 33 ліса, сонячна земля, весь поділ і керівні, дім 12 кімнат, стайнати на перший, а 8 кімнат на другій поверсі, пивниця, барна на корови, барна на 4 коні і гараж, дроб. будинків корів, 6 яликів, 200 курей, 14 курчат, 14 качок, 4 безрогих і трьох вся фармерська машинерія. Фарма вимінюю за дім в місті. Хто хоче зробити таку заміну нехай пише або особисто до:

PH. D. FILANOWSKY,

Real Estate Broker,

92 Main Street, Flemington, N.

Telephone: 332 L.

ПРОДАЄ ДОМ

в місті НЮ РОШ і околиці

Українська фірма

С. ФЕСОЛОВИЧА І М. КОЗЬЛЯ

EXCHANGE REALTY CO.,

41 East 7th St., New York C.

Tel. Orchard 9677.

ГАРАДЖ на 90 автомобілів з помещений в добрій дільниці Филадельфії, будинок мурований 90 фіт на 120, 30 рок старий. Бажаючі дістати замінити на приперти можуть і не дальше як 20 миль в околиці Ню Йорку. Ціна надзвичайно низька, дина і власність є дуже можливого характеру, з котрим можна дещо зробити інтерес.

WALTER KOSTECKI.

Business and Real Estate Broker,

Roosevelt Blvd. at Phila. City La

Langhorne, Pa.

ВЗОРИ канва, нитки до вишивання ХРЕСТИКОМ, стемповані речі, шліть по каталог

UKRAINIAN BAZAR,

170 E. 4th St., New York, N.

ДІВЧАТА І ЖІНКИ:

Коли Ваш бюст плаский, непрозвинений, не тішитеся красою ані повабом, коли твар і инші части заводіть волохаті, або волосє вам голові рідке і випадає, пробуйте ші методи ВІДМОЛОДЖЕННЯ. шіть по безплатні ІНФОРМАЦІЇ зо до: D. WROBLEWSKI & CO., Wythe Ave., Brooklyn, N. Y. (5).

ПЕРШИЙ УКР. ПОГРЕБОВИЙ КЛАД В НЮАРКУ І НА ОКОЛИЦІ

Ми робимо гарні похорони

ПО $150

Без рїжниці як далеко вости, кличте нас!

Офіс: 485 Avon Avenue.

Phone: Terrace 8882, або Wa 1636, Newark, N. J.

ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

ДВА ОФІСИ:

NORTH SIDE: 2157 W. Chicago Av

Phone: Brunswick 7767 або 7758

SOUTH SIDE: 4954 So. Hermitage Av

Phone: Yards 5530

CHICAGO, ILL.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.

129 E. 7th STREET,

NEW YORK CITY

Telephone: Orchard 2566